

SZAKDOLGOZAT

Molnár Dominik

2023

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Kaposvári Campus

Vidékfejlesztési és Fenntartható

Gazdasági Intézet

Pénzügy és számvitel alapképzési szak

A pandémia hatása az MKB Bankra

konzulens: Dr. Sipiczki Zoltán

egyetemi docens

Vidékfejlesztési és Fenntartható Intézet

Készítette: Molnár Dominik

Kaposvár

2023

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	5
2. Szakirodalom	6
2.1 Magyar bankrendszer bevezetése	6
2.2 MKB Bank bemutatása	7
2.3 Budapest Bank bemutatása.....	8
2.4 MBH bank kialakulása	8
2.4.1 Takarékszövetkezeti rendszer	8
2.4.2 Takarékbank kialakulása	9
2.4.3 Magyar Bankholding Zrt kialakulása	9
2.5 Koronavírus okozta nehézségek.....	11
2.6 Hitelmoratórium	12
3. CAMEL módszer	15
3.1 Tőke megfelelés (Capital Adequacy)	16
3.2 Eszközök minősége (Asset Quality).....	16
3.3 A menedzsment hatékonysága (Management capability)	16
3.4 Az eredményesség (Earnings)	17
3.5 Likviditás (Liquidity)	17
4. Elemzés	19
4.1 MKB Bank Nyrt főbb mutatószámainak elemzése:	19
4.1.1 Tőkeerősség	19
4.1.2 Eszközök minőség	20
4.1.3 Menedzsment hatékonysága	21
4.1.4 Eredményesség	21
4.1.5 Likviditás	22
4.2 Hitelmoratóriumi adatok elemzése.....	23
4.3 Egyéb eredmények bemutatása	30

5. Következtetések és várható kimenetek	31
6. Összegzés	33
7. Irodalomjegyzék.....	35

1. Bevezetés

Szakedolgozatomban a pandémia hatását fogom vizsgálni az MKB Bank Nyrt vonatkozásában. Azért ezt a témát választottam, mert családomban dolgoztak a bankszektorban, emiatt sok mindent hallottam erről a területről, illetve egyetemi tanulmányaim alatt is érdekelt ez a téma. A koronavírus eddig soha nem látott helyzetet teremtett az élet minden területén, ezért is különösen érdekes volt ennek a hatása a bankszektorra, ezen belül az MKB Bank Nyrt-re. Szakedolgozatom készítése alatt a számszaki adatokból, illetve a szakirodalmakból lehetőségem volt megismerni a bank működését, a pandémia bankra gyakorolt hatását.

Szakedolgozatomban bemutatom a magyar bankrendszert, ezen belül is a kétszintű bankrendszer kialakulását. Ezután ismertetem az MKB Bank Nyrt. történetét mai állapotáig, továbbá a takarékszövetkezeti rendszernek az átalakulási folyamatát az MBH Bank kialakulásáig. Rövid említést teszek a Budapest Bankról is, mint a harmadik szereplőről az egyesülésben.

Bemutatom a banki mérleget, ezen belül is a banki mérleg sima számviteli mérlegtől való eltérését, illetve melyek a legjelentősebb tételek egy banknál.

A következő fejezetben a koronavírus hatását ismertetem a társadalom valamennyi szereplőjére. Külön kiemelve a lakosságra, vállalkozásokra és a hitelintézetekre gyakorolt hatását. Ez a vírus eddig még sosem látott helyzetet idézett elő a társadalom egészére, a pénzüpiacra, amire senki nem volt felkészülve. Mindezek kezelésére nem volt bevált gyakorlat. Bemutatom a különböző kormányzati és jegybanki pandémiás intézkedéseket, melyek a lakossági, vállalkozói és pénzügyi szektor megsegítését, terheik csökkentését, likviditásuk megőrzését szolgálta.

Az egyik ilyen, szinte azonnali intézkedés, amit bevezettek a hitelmoratórium volt, amit részletesen ismertetek. Milyen lehetőséget, átmeneti segítséget nyújtott ez mindenkinek (lakosság, vállalkozás), illetve a másik oldalon ez milyen problémákat okozott a bankoknak.

Szakedolgozatomban a bank elemzéséhez használt módszer a CAMEL módszer lesz. Ez a világon az egyik legismertebb bakértékelő rendszer. Különböző tényezőket foglal magába, amelyek mindegyikében több mutatószámot fogok számolni. Elemzésemet a 2019-2022-es időtávon fogom végezni és az adatokat az MKB Bank Nyrt. adott évi beszámolójából fogom számolni. Miután meghatároztam az eredményeimet, ezeket ismertetni fogom csoportonként táblázatokban, hogy megfigyelhető legyen az évek közötti eltérés és a tendenciák átláthatósága.

Dolgozatom végén következtetéseket fogok levonni az eredményeimről, illetve véleményem szerinti jövőbeni lehetséges kimenetelekről fogok írni.

2. Szakirodalom

2.1 Magyar bankrendszer bevezetése

A bankrendszer magában foglalja az ország pénzügyintézeteinek, bankjainak összességét. Felépítését tekintve lehet egyszintű, illetve kétszintű. Egyszintű bankrendszer esetében a központi bank tölti be az összes funkciót, emiatt közvetlen kapcsolatban áll a gazdálkodókkal. Betölti a jegybanki feladatait, illetve a központi banki funkciója miatt ő vállal felelősséget a hitelezésért, számlavezetésért. Ellenben a kétszintű bankrendszerben több egymással versengő kereskedelmi bank van jelen. Azonban itt a jegybank a felelős a monetáris politika végrehajtásáért és alakításáért, emiatt csak a jegybank rendelkezik pénzkibocsátási monopóliummal (Kovács és Marsi, 2018).

Magyarországon 1987. január 1-től van kétszintű bankrendszer, amivel hozzájárultak a banki szektorban megtalálható termékek szélesedéséhez, magasabb színvonalú szolgáltatásnyújtáshoz. Azonban ahogy mindennek van előnye, úgy hátránya is van. A hirtelen bekövetkezett fejlődés miatt, nehezebb nyomon követni a pénzügyintézetek tevékenységeit, emiatt nagyobb hangsúlyt kapott a szabályozás. Nagy fejlődés volt tapasztalható a 90-es évek közepén a bankszektorban, főleg a folyamatosan új termékek terén. (Botos és Bódy, 2010)

A kétszintű bankrendszer bevezetését követően 5 bank kapott általános kereskedési engedélyt: az Országos Kereskedelmi és Hitelbank Rt, a Magyar Hitelbank Rt, a Budapest Bank Rt, a Magyar Kereskedelmi Bank Rt. és az Általános Értékforgalmi Bank Rt. A bankok részvénytársaságként működtek, amiknek tulajdonosa nagy részben az állam volt (Müller, Kovács, 2014).

A pénzügyintézetek bátran nyújtottak hiteleket, sokszor megfelelő fedezet hiányában. Azonban a lakosság is néha meggondolatlanul pályázott nagy összegű hitelekre. Ebből adódóan a bankoknak nagyon magas adózott eredményt sikerült elérniük a 2008-as válság előtt. A folyamatosan bekövetkező nehézségek mind a bankok, mind a lakosság életét is megnehezítették, amiknek a nyomai a mai napig megmaradtak. A bankok másfajta üzletpolitikát alkalmaztak ezek után. Óvatosabbak lettek a hitelnyújtások esetében és csökkenteni próbálták a hitelaktivitásokat. A kintlévőségek behajtására új módszereket próbáltak kidolgozni. A válság után szinte teljesen átalakult a lakosság hite a hitelintézetekkel szemben. Kerültek majdnem minden kötelezettség vállalást, aki képes volt kiváltani a hiteleit ő kiváltotta. A kiadásait a havi jövedelemükből próbálták fedezni (Várhegyi, 2019).

2.2 MKB Bank bemutatása

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank néven működő bankot 1950-ben államosította a Magyar Állam. Az alapításnak a célja a nevéből is sejthető külkereskedelmi feladatok ellátása volt, illetve a nemzetközi fizetési forgalomban való részvétel. Az évek alatt folyamatos fejlődés volt tapasztalható, aminek az eredményeként meghatározó feladatköröket látott el a külkereskedelemben.

Az 1987-es bankreformnak köszönhetően a bank teljes körű felhatalmazást kapott, emiatt néhány éven belül a belföldi ügyfelek kiszolgálása vált a bank egyik legmeghatározóbb feladatává.

Az 1990-es években kezdődött meg a bank privatizációja. 1994-ben történt meg az első részvények megvásárlása a Bayerische Landesbank által, ami a következő években folyamatosan növelte a tulajdoni részesedését a banknak. Ennek eredményeként ők voltak a bank fő tulajdonosai. A külföldi tőkének köszönhetően Magyarországon az egyik legmeghatározóbb bankjává nőtte ki magát. A bank folyamatos fejlődést vitt véghez, aminek köszönhetően jóval szélesebb portfólióval tudták kiszolgálni az ügyfeleket. A kis- és középvállalkozásokon kívül a lakossági termékek palettája is bővült. Ilyen volt például a jelzáloghitelezés is.

A magyar piacon történő terjeszkedés mellett külföldi bankokban vásároltak tulajdoni részesedést. Először 2003-ban a Konzumbank Rt. részvényeinek a 99,6-át vásárolták meg, ami miatt a Konzumbank beolvadt a bankba. A következő nagy volumenű terjeszkedés 2006-ban valósult meg, amikor először a bolgár MKB Unionbank A.D-ben, majd a román Nextebank S.A vásároltak részesedést, amivel mind a két banknál többségi tulajdonosi részesedést szereztek.

2014-ben a Magyar Állam megvásárolta a Bayerische Landesbank részvényeinek 99,99%-át, majd pár hónappal később teljes részesedést szerzett a bankban. Ezek után teljes egészében a magyar tulajdonba került a bank.

A következő években problémákkal küszködött a bank. Miután lezárult a bank reorganizációs programja, a pénzügyi helyzete stabilizálódott a banknak, ezért újból fejlődés kezdődhetett.

A következő évek sikerei üzleti évei miatt a Bank Közgyűlése úgy határozott, hogy kéri a különböző szervezetektől a tőzsei bevezetés engedélyezését. Ezeket jóváhagyták, emiatt 2019. május 30.-án a BÉT terméklistára tette a bank részvényeit. Ettől a naptól lett a bank hivatalos neve az MKB Bank Nyrt.

Az MBH Bankholding Zrt. megalakulásának első lépéseként 2022-ben a bank egyesült a Budapest Bankkal. A következő részekben ismertetem ennek az egyesülésnek a részleteit (MBH, 2023).

2.3 Budapest Bank bemutatása

A kétszintű bankrendszer kialakulásánál kapott kereskedelmi engedélyt, emiatt 1987-ben alakult meg Budapest Bank Rt néven. Az MKB Bankhoz hasonlóan itt is privatizáció ment végbe, 1995 és 2015 között az amerikai General Electric volt a tulajdonos, azonban 2015-ben közvetett módon a Magyar Állam kezébe került a bank, úgy, hogy egy kormányhatározattal a Corvinus Nemzetközi Befektetési Zrt.-t (Magyar Fejlesztési Bank tagja) bízták meg a bank megvásárlásával. A Budapest Bank a magyar bankpiac jelentős szereplője lett, mind a lakossági, mind a vállalati hitelezésben. Azonban leginkább a kis- és középvállalatokat látták el hitelekkel (MBH, 2023).

2.4 MBH bank kialakulása

2.4.1 Takarékszövetkezeti rendszer

1956-ban alakultak takarékszövetkezet néven, korlátozott jogosítványokkal. Nem sokkal a kétszintű bankrendszer megszületése előtt kaptak lehetőséget arra, hogy a kisebb településeken, falvakon kívül is fiókot nyithassanak, és hitelezhessenek. A 80-es évek végére kialakuló kétszintű bankrendszerben, jogilag és üzletpolitikailag teljesen önálló takarékszövetkezetek körében egyre nagyobb igény mutatkozott arra, hogy egy új, hatékonyabb ellátó szervezet jöjjön létre. Ennek hatására 1989-ben létrehozták a Magyar Takarékszövetkezeti Bank Rt-t (Takarékbank), majd egy évvel később 1990-ben az Országos Takarékszövetkezeti Szövetséget. Az Országos Takarékszövetkezeti Szövetség volt felelős az egységes piaci stratégia kialakításáért, valamint az önálló és összehangolt érdekképviselésért, míg ezzel párhuzamosan a Takarékbank egyfajta központi banki funkciót látott el a vele szerződött takarékszövetkezetek és a takarékszövetkezetből bankká alakultak számára. A Takarékbank feladata volt az egyes intézmények likviditásának központi menedzselése, valamint közreműködés az üzleti tervek és stratégiák, üzletpolitikák, rendszerfejlesztési koncepciók és mintaszabályzatok kidolgozásában. A Takarékbank létrejöttével olyan szolgáltatások is elérhetővé váltak a takarékszövetkezeti ügyfelek számára, melyeket az egyes takarékszövetkezetek önállóan egyáltalán nem, vagy csak nagy költséggel tudtak volna nyújtani (pl. bankkártya-szolgáltatások, devizafizetések stb.). 1991-ben létrehozták az Országos Takarékszövetkezeti Biztonsági Alapot, majd 1993-ban az akkori 256 takarékszövetkezetből 246

aláírta az Integrációs szerződést, megteremtve az Országos Takarékszövetkezeti Intézményvédelmi Alapot. Az egységes intézményvédelmi alap célja a takarékszövetkezetek iránti bizalom erősítése, a betétvédelem garantálása, a pénzügyi stabilitás és a fizetőképesség erősítése volt (Moizs és Szabó, 2012).

2.4.2 Takarékbank kialakulása

Az integráció felé vezető út fontos mérföldköve volt, hogy 2008-ban 15 takarékszövetkezet és a Takarékbank létrehozta a Takarékpontok hálózati rendszerét, mely már egységes lakossági, kis- és középvállalkozói termékeket és szolgáltatásokat kínál azonos márkanév és logó alatt. A Takarékpont együttműködésben részt vevő takarékszövetkezetek a meglévő szolgáltatások mellett egységes banki, befektetési, lakás-előtakarékossági, valamint biztosítási termékeket is kínáltak az ügyfeleknek. A 2010-es évek közepére elkerülhetlenné vált az Integráció megerősítése és a működés egységesítése, amelyhez segítséget nyújtott az Országgyűlés által 2013-ban kiadott integrációs törvény. Ami egyértelműen egy erősen központosított, kötelező tagsági viszonyt előíró, egymás felé keresztgaranciákat vállaló, üzletileg összehangolt és a közös szinergiákat felszabadító integráció irányába mutat. A törvény létrehozta a Szövetkezeti Hitelintézetek Integrációs Szervezetét (a továbbiakban: Integrációs Szervezet), amelynek tagja az összes szövetkezeti hitelintézet (beleértve a korábban bankká alakult takarékszövetkezeteket is), a Takarékbank, valamint a Magyar Fejlesztési Bank. 2015. szeptember 23-án az Integrációs Szervezet felvette tagjai sorába az FHB Jelzálogbank Nyrt.-t, és FHB Kereskedelmi Bank Zrt.-t is, melyek 2018 eleje óta TakarékJelzálogbank és TakarékJelzálogbank Kereskedelmi bank néven folytatják tevékenységüket. 2016 óta zajlott az SZH-k konszolidációja, 2017 végére 12+3 (kisbank) regionális SZH jött létre. Az integráció első ütemben az új Takarékbank 2019. május 1-jén a B3 TAKARÉK Szövetkezet, a Mohácsi TakarékJelzálogbank és a Pannon TakarékJelzálogbank egyesülésével jött létre, valamint átvette az MTB Zrt.-nek a vállalati és lakossági számlaszolgáltatás-, betét- és hitelállományait is. A második ütemben fennmaradó 11 takarékszövetkezet (3A, Békés, Centrál, Dél, Fókusz, Hungária, Korona, M7, Nyugat, Pátria, Tiszántúli) és a TakarékJelzálogbank Kereskedelmi Bank is beleolvadt a Takarékbankba. 2019. október 31-jével lezárult a jogi egyesülés (Bodnár és mtsai, 2015).

2.4.3 Magyar Bankholding Zrt kialakulása

A következő évben újabb integráción gondolkodtak, ami egy mélyebb együttműködés, egy lehetséges részleges vagy teljes egyesülés az ügyfelek és a tulajdonosok érdekeit szolgálja,

valamint megfelel a globális trendeknek és az MNB konszolidációs elvárásainak. Ennek hatására 2021. december 15-én megkezdte működését a Magyar Bankholding Zrt., miután a Magyar Nemzeti Bank engedélyének birtokában a Budapest Bank Zrt., az MKB Bank Nyrt. és a Takarékbank Zrt. vezetői aláírták az együttműködési szerződést. Ezzel Magyarország második legnagyobb bankcsoportja jött létre. A Takarékcsoport elsősorban kisvárosi és kistéleplési lakossági, valamint agrár és egyéb KKV ügyfelekkel, és kiterjedt önkormányzati kapcsolatokkal rendelkezik. Az MKB elsősorban városi, affluensebb ügyfélkörrel, és domináns privátbanki, nagyvállalati, valamint lízing portfólióval bír. A BB jelentős retail, mikro, kis- és középvállalkozás portfólióval rendelkezik. A három tagbank összesen már jelenleg is 1,4 millió aktív lakossági és 208 ezer aktív vállalati ügyfelet szolgál ki. A holding számos területen piacvezető pozícióval rendelkezik. Az összesített mérlegfőösszeg meghaladja a 10.600 milliárd forintot, a betétállomány 6.500 milliárd, a bruttó hitelállomány 5.000 milliárd felett van (MBH, 2023).

2.4 Banki mérleg

A banki mérleg a pénzügyi intézmények, például bankok, pénzügyi szervezetek pénzügyi helyzetét, vagyona és forrásainak strukturált ábrázolását szolgálja. A mérleg a gazdálkodó szervezet egyik alapvető pénzügyi kimutatása, amely bemutatja az eszközöket, a forrásokat és ezek közötti egyensúlyt egy adott időpontban.

A hitelintézetek mérleg struktúrája nem sokban tér el a vállalkozások mérlegétől. De a struktúrája speciálisabb és tartalmaz sajátos elemeket is. Egyik legnagyobb különbsége, hogy fordított sorrendben vannak a likviditás eszközök. A forrásokat pedig a finanszírozási szempontból beöltött szerepük szerint nevesíti.

Az eszköz oldalon a bankok által nyújtott hitelek jelentik a legnagyobb tételt. Nettó módon vannak a mérlegben feltüntetve, vagyis a várható veszteségre képzett értékvesztéssel csökkentett összeggel. Az eszköz oldalon a második legnagyobb tételt az értékpapírok csoportja teszi ki. Az eszköz oldalon a legkisebb rész a saját eszközök jelentik. Termelővállalatok esetében a termeléshez szükséges eszközöket itt mutatják be, egy bank esetében, ahol nincs ilyen fajta tevékenység, általában csak az épületek és a számítástechnikai eszközök értékei szereplenek. A hitelintézetek közül a bankok azok, akiknek a számláját a jegybank vezeti. Kötelező a számlájukon jegybanki tartalékot tartaniuk, illetve dönthetnek úgy, hogy ott tartják a likvid pénzeszközöknek egy részét. A forrásokat megvizsgálva a legjelentősebb tételek a betétek (Erdős, 2016).

2.5 Koronavírus okozta nehézségek

A koronavírus-járvány teljesen új helyzetet teremtett az egész világon. Olyan új kihívásokkal kerültek szembe a világ kormányai, az emberek, amire addig nem volt példa. A járvány hatására válsághelyzetek alakultak ki. Teljesen visszaestek a gazdasági mutatók, a beruházások, problémák voltak az ellátási láncokban is. Egyes iparágak teljesen lebénultak, leálltak. Minden vállalat szembesült a problémákkal, csak a hatás mértéke volt a kérdés, hogy az adott iparágak mennyire tudnak alkalmazkodni a kialakult válsághelyzethez, mennyi idő alatt tudtak megoldást találni a helyzet kezelésére. A válság legnagyobb nyertese az IT ipar, gyógyszeripar, élelmiszeripar és a kereskedők voltak. Nagy előnyt élveztek azok a cégek, akiknek lehetőségük volt online eladni a termékeiket vagy bevezetni az online kereskedelmet. Azonban, akiknek nem volt lehetőségük ezt alkalmazni, azoknak nagyon nehéz volt egyáltalán a megnövekedett költségeiket fedezniük, a kötelező egészségügyi szabályokat betartani. A legnagyobb vesztesek a hagyományos iparban tevékenykedő cégek, szállodaipar, vendéglátóipar vagy a légitársaságok voltak. (Forbes, 2020; Perger és mtsai, 2020).

Minden vállalat máshogy próbált megoldást találni a helyzet kezelésére, az első hullám idején szinte minden vállalat a munkaerő leépítést alkalmazta. Először a szabadságok kiadásával és a munkaidő csökkentésével próbálták kezelni a válság okozta nehézségeket. Ez a korábbi tapasztalatok hiányának is köszönhető volt. Mind a vállalatok, mind a kormányok egy teljesen új helyzetben voltak, amiben még nem volt tapasztalatuk és nem tudták, hogy hosszú távon mi lenne a jó megoldás. Az elbocsátott munkavállalók nehéz helyzetben voltak, a termelőegységek egy része leállt, a vendéglátóipar is, ezért nagyon nehéz volt munkát találni, emiatt a munkanélküliség megnövekedett (Kőműves és mtsai, 2021).

A pandémia kapcsán az MNB, valamint a Kormány intézkedései három jelentősebb szegmenst érintettek, a lakosságot, a vállalkozásokat és a pénzügyi szektort. Ezeknek a megvédésére hozták létre a gazdaságvédelmi akciótervet, aminek a célja a munkahelyek megmentése és a jövedelmi helyzet javítása volt. Ahhoz, hogy csökkenteni tudják a lakosságra nehezedő nyomást bevezették a lakossági hitelmoratóriumot, ami az ideiglenes likviditási zavarok áthidalására szolgált. Az MNB számításai szerint ez 50 milliárd Ft háztartásoknál maradó pénzeszközt jelentett. Bevezették a 15.000 Ft-os PIN kód limitet, ezzel is csökkenteni próbálták az emberek közötti fizikai kapcsolatot, ezáltal a fertőzésveszély lassítása, csökkentése volt a cél (MNB, 2020).

Folyamatosak voltak a különböző kormányrendeletek és a törvénymódosítások, annak érdekében, hogy mindenki sikeresen átvészelve a nehéz gazdasági helyzetet. Az első hullám idején

nem meglepő módon a legnagyobb arányban választott támogatás a bértámogatás volt. Nagy mértékben hozzájárult a vállalkozások jövőbeni fennmaradásához, amivel csökkentette a rájuk nehezedő nyomást (Doma, Kozma, 2022).

A második leggyakrabban használt megoldása magyar vállalkozások tekintetében a hitelmoratórium volt. Ez nagyban köszönhető a járvány kitörése előtti kedvező hitelpiaci környezetnek. Az alacsony kamatok miatt a vállalkozások a saját tőkéjük helyett a bankok által nyújtott kedvező hiteleket használták a beruházásaikhoz. Emiatt nagy hitelösszegekre tettek szert, aminek a törlesztése problémát okozhatott a koronavírus járvány alatt, főleg azoknak a cégeknek, akiknek a termelőegységeiket be kellett zárni a különböző külső tényezők hatására. A KKV hitelek esetében elővigyázatossági törlesztési moratóriumot rendeltek el, segítve ezzel a vállalatok likviditási helyzetét. Ez több, mint 33 ezer vállalatot érintett. Azonban annak ellenére, hogy sokan éltek a hitelmoratórium adta lehetőséggel, sokak éppen hitel felvételével próbálták megoldani a pandémia okozta nehézségeiket (MNB, 2020).

A nehéz helyzetbe került vállalatok támogatása érdekében az MNB bevezette a Növekedési Hitel Programot (NHP Hajrá!). A programhoz 1.000 milliárd forint forrást rendelt az MNB a bankok számára, a KKV-k fix 2,5% hitelkamat megfizetése mellett jutottak hitelhez (MNB, 2020).

Továbbá bevezették a Növekedési Kötvény Programot (NKP), aminek keretében hazai, nem pénzügyi vállalatok által kibocsátott, jó minősítéssel rendelkező kötvényeket vásárolt az MNB 1.150 milliárd forint keretösszegben (MNB, 2020)

A pénzügyi szektor támogatásaként hosszú lejáratú, fedezett, fix kamatozású hiteleszközt vezettek be korlátlan keretösszeggel. Felfüggesztették az alultartalékolásra vonatkozó szankciókat, amivel az MNB felmentést adott a bankoknak a kötelező tartalék teljesítés alól. Továbbá lehetőséget biztosított arra, hogy a fedezeti kört nagyvállalati hitelekkel is lehessen biztosítani, ezzel is hozzájárultak a pénzügyi szektor biztonságos működéséhez (MNB, 2020).

2.6 Hitelmoratórium

A hitelmoratórium egy olyan állami rendelkezés, ami meghatározott időre lehetővé teszi a vállalatok és a lakosság számára, hogy eldöntsék fizetik-e továbbra is a hiteleik törlesztését vagy nem. A hitelmoratórium igénybevétele tehát nem kötelező, mindenki dönthetett arról, hogy él-e a lehetőséggel vagy nem. A hitelmoratórium nem a hitelelengedést jelenti, hanem a bankok átütemezik a fizetési kötelezettségeket. A hitelek futamideje emiatt meghosszabbodik. Nem járt kamatmentesség azok számára, akik éltek a hitelmoratóriummal. Ezt a bankok a hiteltől elkülönült

formában kezelték és nem került a moratórium végével egyösszegben behajtva, továbbá a bankok erre külön nem számíthattak fel további kamatot. Azonban felhalmozódott kamattal és a díjtartozásokkal együtt megfizetendő törlesztőrészlet nem emelkedhet a hitelmoratóriumot megelőző szint felé. Fontos szerepet játszottak a változó kamatozású és a nem a futamidő végéig fix kamatozású hitelek, mert ezekben az esetben már a moratórium alatt is változhattak a hitelkamatok. Ez az emelés az eredeti szerződésnek tudható be, nem a hitelmoratórium alatt felhalmozódott, meg nem fizetett kamatok miatt. A kormány bejelentette 2022. decemberében, hogy nem tartja fent a hitelmoratóriumot 2023-ban. Azonban a 2023. december 31 továbbra is él az aszálykárosult agrártermelők számára (MBH, 2023).

A hitelmoratórium egyik oldalról nagy segítséget jelentett mind a lakosságnak, mind a vállalatoknak, mivel a meg nem fizetett tőke és kamatok jelentős összeget tartottak náluk. Azonban, ha a hitelintézetek szemszögéből vizsgáljuk, akkor az elmaradt kamatbevételek és a COVID eleji betét- és készpénzfelvételek komoly likviditási problémát okoztak számukra. Ahhoz, hogy a hitelezés teljes mértékben ne álljon le, a bankoknak forrásra volt szükségük, így az MNB ezt belátva több olyan intézkedést (refinanszírozott forrás biztosítása, prudenciális szabályok enyhítése) hozott, mely életben tartotta a működésüket, ezáltal szerepüket megerősítve támogatták a KKV-k likviditási problémáit (Drabancz et al., 2021).

1. ábra: Moratóriumban érintett hitelek alakulása 2020-ban

2020. december 31.	Hiteleszerződések száma	Könyv szerinti érték	Hitelek aránya
Stratégiai üzletágak			
<i>Vállalati hitelek</i>			
Refinanszírozott hitelek	85	17 953	24,19%
Növekedési hitel program	625	48 480	31,17%
Factoring	-	-	0,00%
Folyószámlahitelek	327	18 835	34,03%
Széchenyi Kártya	1 292	15 823	36,25%
Egyéb	667	139 257	26,94%
Vállalati hitelek összesen	2 996	240 348	27,91%
<i>Lakossági hitelek</i>			
Jelzáloghitelek	13 365	92 822	48,90%
Forint	13 294	92 036	48,71%
Deviza	71	786	82,05%
Folyószámlahitelek	7 392	642	83,05%
Személyi kölcsön	4 796	3 543	39,76%
Egyéb	1 608	25 218	58,46%
Lakossági hitelek összesen	27 161	122 225	49,95%
Stratégiai üzletágak összesen	30 157	362 573	32,81%

(Forrás: MKB Bank Éves Kiegészítő melléklet 2020)

Lakossági hitelfizetésekre elrendelt moratórium kezdeti bevezetését a társadalom pozitívan fogadta, azonban a kezdeti COVID sokk után, akik pénzügyileg megtehették, önkéntesen is elkezdtek fizetni a törlesztéseket. Ők belátták, hogy a kötelezettségük időbeli „eltolása” nem feltétlenül jó megoldás számukra. Az MKB Bank Nyrt. közzétett adataiban is látható, hogy még 2020-ban a bank teljes hitelállományának 32,81% volt moratóriummal érintett (2.996 db vállalati hitel, 240.348 milliárd forint könyvszerinti értékkel, 27.161 db lakossági hitel 362.573 milliárd forint könyvszerinti értékkel), addig 2022. december 31-én a teljes hitelállomány 10,52%-a volt csak moratóriumban (ezen belül a teljes hitelállomány 20,69% lakossági, 6,31%-a vállalati hitel).

3. CAMEL módszer

Az Amerikai Egyesült államokban a nagy gazdasági világválság hatására több ezer bank ment csődbe az 1920-as, 1930-as években. A bankok nem voltak megfelelő likviditási helyzetben, saját maguk döntése szerint vállaltak kockázatot. Emiatt egy fizetéseképtelen bank miatt egész iparágak kerülhettek nehéz helyzetbe. Azonban a többi pénzintézetnek is érdekében állt az, hogy ne menjenek csődbe a bankok, mivel ez hatással lehet rájuk is. Az ügyfelek elvesztik a bizalmukat a bankok felé, ez összefüggésben van a kereslet csökkenésével is. Ennek megelőzése érdekében kénytelenek voltak létrehozni a Szövetségi Letétbiztosítási Vállalatot (FDIC). Ennek a vállalatnak legfontosabb célja az volt, hogy a személyek által elhelyezett pénz biztonságban legyen a bankokban, illetve felügyelte és vizsgálta a pénzintézetek biztonságát is megbízhatóságát. A CAMELS egy mozaikszó, ami a hat elemzési szempont kezdőbetűiből tevődik össze, amik a következők: Capital Adequacy (tőke megfelelés), Asset Quality (eszközök minősége), Management Efficiency (menedzsment színvonala), Earnings (jövedelmezőség), Liquidity (likviditás) (Takács, 2009).

A CAMEL elemzési módszert az amerikai bankfelügyelet fejlesztette ki, azonban ma már a világ minden országában alkalmazzák ezt a módszert. Ez a teljesítményértékelési rendszer rendkívül hatékony, mert a hat elemzési tényezőkön kívül még figyelembe vesznek más, eredményt befolyásolható tényezőket is. Ezek a következők:

- a pénzintézet mérete
- gazdálkodási tapasztalatát
- tevékenységének természetét
- kockázati profilját

Az elemzés menete különböző szakaszokra van bontva:

1. Előzetes felkészülés
2. Elemzés végrehajtása
3. Előzetes eredmények megvitatása a menedzsmenttel
4. A végleges eredmény elkészítése

A következőkben bemutatom a hat szempont tartalmát és a hozzájuk kapcsolódó mutatószámokat is.

3.1 Tőke megfelelés (Capital Adequacy)

A bankoknak elegendő tőkére van szükségük ahhoz, hogy válság vagy kedvezőtlen piaci körülmények között is biztosítani tudják a betétesek és a hitelezők biztonságát. Másrészt a saját hitelezési képességét is biztosítaniuk kell. Emiatt a tőke megfelelés az egyik kulcsfontosságú tényező a pénzügyi intézetek elemzésével főleg amiatt, mert a bankok sajátossága, hogy alacsony tőkével rendelkeznek a mérlegfőösszegükhöz képest. A tőke nagyságán kívül fontos befolyásoló tényező a kockázatos hitelek aránya és a mérlegen kívüli tételek is. A következő mutatószámokat lehet használni a bankoknál a tőke megfelelés értékeléséhez (Lopez, 1999):

- Tőkeerősség = Saját tőke / Összes forrás (Takács, 2008)
- Tőke megfelelési mutató = Szavatoló tőke / Kockázatokkal korrigált mérlegfőösszeg (Somogyi, Trinh, 2010)
- Mérlegen kívüli tételek: Függő tételek / Mérlegfőösszeg (Somogyi, Trinh, 2010)

3.2 Eszközök minősége (Asset Quality)

A minősítés kezdeti lépéseként alaposan felül kell vizsgálni a hitelintézet eszközállományát. A vizsgálat során kulcsszerepet kapnak az ügyfelekkel, hitelintézetekkel és külső felekkel szembeni követelések. Ez a terület nyújthatja a legnagyobb kockázatot, ezért erre kell a legnagyobb figyelmet helyezni. A kintlévőségek behajtása komoly kockázatot rejt, hiszen, ha egy hitelből veszteség keletkezik, akkor azt a hitelintézetnek a saját tőkéjéből kell fedeznie. Ahogy azt már említettem ezeknek az értékelése egy ötfokozatú skálán történik. Az eszközök minőségének elemzéséhez leggyakrabban használt mutatók a következők (Malihe, 2015):

- Minősített hitelarány: Minősített hitelek / Összes hitel
- Nem teljesítő hitelek aránya: Nem teljesítő hitelek összege / Összes hitelezett összeg
- Portfólióromlás: (Elszámolt értékvesztés - Visszaírt értékvesztés) / Összes hitel
- Minősített eszközarány: Minősített kintlévőség / Összes eszköz (Mahile, 2015)

3.3 A menedzsment hatékonysága (Management capability)

A menedzsment rész inkább a hitelintézetek vezetőségének és irányításának értékelését tartalmazza. Nehezebben számszerűsíthető, azonban ugyan olyan fontos szerepe van, mint az összes többi résznek. Ez a rész arra összpontosít, hogy a pénzügyi intézmény vagy a bank hogyan irányítja és vezeti tevékenységeit, a jövőbeni terveket hogyan akarja elérni, illetve milyen

hatékonyan kezeli a kockázatokat. A hosszútávú és sikeres működéshez elengedhetetlen a megbízható és hatékony vezetőség. Ennek érdekében az elemzés segít azonosítani a hiányosságokat és azokat a területeket, ahol fejlődésre van szükség. A következő mutatószámokat lehet használni a menedzsment elemzéséhez:

- Létszámhatékonyság: Ügyfélhitel/ Létszám (Karlovitz, 2015)
- Költséghatékonyság: Működési költség/ Mérlegfőösszeg (Karlovitz, 2015)
- Költséghatékonyság: Bruttó bevétel/ Működési költség (Karlovitz, 2015)

3.4 Az eredményesség (Earnings)

Ahogy minden gazdasági egységnek, így a bankoknak is az elsődleges céljaik közé sorolandó a hosszútávú működés fenntartása. Ehhez elengedhetetlen a nyereséges működés és a minél nagyobb hozam elérése. Ez hozzájárul a pénzügyi stabilitáshoz és a jövőbeni döntések meghozatalához. A bankszektorban érezhető szoros verseny miatt a megfelelő nyereség eléréséhez hatékonyan működő pénzügyi intézetekre van szükség. Különösen akkor, ha kiakarnak tűnni a sok bank közül. Az eredményesség vizsgálatához a leggyakrabban a következő mutatókat használják:

- ROE: Adózott eredmény/Saját tőke (Zéman, Béhm, 2017)
- ROA: Szokásos tevékenység eredménye/ Összes eszköz (Beke, 2014)
- Kamatmarge: Kamatkülönbözet/ Hitelkamat bevétel (Karlovitz, 2015)

3.5 Likviditás (Liquidity)

Likviditás alatt a bankok rövid távú fizetőképességét értjük. Egy bankot akkor nevezünk likvidnek, ha elegendő pénzeszközzel, illetve nagyobb veszteség nélkül pénzzé tehető likvid eszközzel rendelkezik ahhoz, hogy a vele szemben aktuálisan felmerülő jogos követeléseknek eleget tudjon tenni (Erdős, Mérő, 2016). A likviditás fenntartása minden vállalat esetében kulcsfontosságú, azonban a hitelintézeteknél a legfontosabb. Bankok a legnagyobb részben külső forrásból dolgoznak, mint például betétek, kölcsönök. Ahhoz, hogy csökkentsék a kockázatát a likviditási problémáknak, a bankoknak kötelező tartalékokat képezniük. Amikor elemezni akarjuk a likviditást, akkor először a bank likvid eszközeire kell koncentrálnunk, főleg olyanokra, amik kis veszteség mellett pénzzé tehetőek. Ilyen eszköz például a készpénz, elhelyezett bankbetétek, bankközi követelések és állampapírok. Fontos azonban az elemzés során azt is figyelembe venni, hogy milyen hozzájárulása van a banknak egyéb külső forrásokhoz. A következő főbb likviditási mutatók segítségével tudjuk a likviditást elemezni:

- Likviditási ráta: Pénzeszközök+ Kereskedési céllal tartott eszközök+ Más bankokkal szembeni követelés/ Összes eszköz (Bozsik)
- Betétfedezeti mutató: Kihelyezett hitel/ Ügyfélbetét (Karlovit, 2015)
- Pénzeszköz likviditás: Pénzeszközök+ Értékpapírok/ Rövid lejáratú kötelezettség (Takács, 2008)

4. Elemzés

4.1 MKB Bank Nyrt főbb mutatószámainak elemzése:

4.1.1 Tőkeerősség

A továbbiakban ismertetni szeretném az előző fejezetben bemutatott mutatószámok eredményeit elemzési csoportokra bontva. Az adatokat a bank adott évi kiegészítő mellékletéből gyűjtöttem.

1. táblázat: MKB Bank tőkeerősségi mutatóinak bemutatása 2019-2022

	2019		2020		2021		2022	
Tőkeerősség	193 555	10,92%	202 974	7,27%	238 881	7,19%	793 012	10,62%
	1 772 456		2 792 636		3 320 182		7 468 778	
Tőkemegfelelési mutató	199 186	25,47%	207 920	23,11%	245 868	24,34%	521 321	21,41%
	781 965		899 716		1 010 305		2 435 264	
Mérlegen kívüli tételek	242 663	13,69%	274 878	9,84%	399 584	5,35%	742 925	9,95%
	1 772 456		2 792 636		7 468 778		7 468 778	

(Forrás: Saját szerkesztés, MKB Bank Éves Kiegészítő melléklet 2019-2022 alapján)

A táblázatban láthatjuk a tőkeerősségi mutatókat, tőkemegfelelési mutatókat és a mérlegen kívüli tételeket 2019-2022. közötti időtartamban.

A tőkeerősségi mutatót két tényező befolyásolja. A saját tőke és az összes forrás. A saját tőkében számottevő változás nem volt az évek alatt, egyedül 2022-ben a Budapest Bankkal való egyesülésnek köszönhetően volt jelentősebb növekedés. Ezek alapján elmondhatjuk, hogy 2020-ban és 2021-ben emiatt csökkent a bank tőkeerőssége.

A tőkemegfelelési mutatón belül nem volt nagy eltérés az évek alatt. Ezt nem befolyásolta a koronavírus sem.

Azonban az előző mutatóval ellentétben a mérlegen kívüli tételeken belül az eredmények jóval változatosabbak. Közel 8,5%-os visszaesés látható 2021-re. A mérlegen kívüli tételek számítása esetén két tényezőt kell vizsgálnunk. A függő tételeket és a mérlegfőösszeget. Az elemzésem során megállapítottam, hogy a függő tételek változása nem volt jelentős az évek során, ezért nem amiatt volt a táblázatban látható visszaesés. Ez okozhatta a mutató visszaesését.

Összeségében elmondhatjuk, hogy a bank tőkeerős volt az elmúlt négy évben. Nagy problémát nem okozott a koronavírus és a különböző gazdasági problémák. Az ügyfelek biztonságban érezhették magukat a nehéz időkben.

4.1.2 Eszközök minőség

2. táblázat: MKB Bank eszköz minőségének bemutatása 2019-2022

	2019		2020		2021		2022	
Minősített hitelarány	335 390	36,35%	406 365	36,76%	324 536	27,02%	758 415	29,55%
	922 615		1 105 304		1 201 209		2 566 413	
Nem teljesítő hitelek aránya	37 889	4,11%	28 115	2,54%	32 674	2,72%	98 266	3,83%
	922 615		1 105 304		1 201 209		2 566 413	
Portfólióromlás	40 218	4,36%	39 416	3,57%	3 149	0,26%	34 707	1,35%
	922 615		1 105 304		1 201 209		2 566 413	
Minősített eszközarány	922 615	52,05%	1 105 304	39,58%	1 147 144	34,55%	2 566 413	34,36%
	1 772 456		2 792 636		3 320 182		7 468 778	

(Forrás: Saját szerkesztés, MKB Bank Éves Kiegészítő melléklet 2019-2022 alapján)

A következő csoport, amit bemutatok az eszközök minősége. Itt négy mutatószámot vizsgáltam meg. Nagy eltérés nem volt tapasztalható a vizsgált évek alatt. Azonban 2021-ben mélypont volt tapasztalható, de ezután növekedés látható.

Minősített hitelarány kiszámolásához két tényezőre van szükségünk. Az összes hitel könyv szerinti értékére, illetve a minősített hitelekre (alacsony kockázatú, jól teljesítő hitelek). Ezeknek a tudatában tudjuk kiszámolni ezt a mutatót. Láthatjuk, hogy a 2019-es és 2020-as évben szinte teljesen megegyezett ez a mutató. Azonban 2021-re visszaesés volt, ezt a minősített hitelnek a csökkenése okozta. Azonban 2022-re sem állt vissza az első kettő évi szintre. Itt elmondhatjuk, hogy nőtt a minősített hiteleknek az aránya, csak az egyesülésnek köszönhetően jóval nagyobb lett az összes hitel értéke is. Emiatt szintén nem nőtt akkora mértékben ez a mutató.

Minősített eszközarányon belül tudunk kell a minősített kintlévőséget, ami a hitelintézetekkel és az ügyfelekkel szembeni követelések, illetve a repókövetelés. Ezeknek az együttes összegét kell osztanunk az összes eszközzel. Láthatjuk, hogy 2019-ben több mint 50% volt ez, azonban 2020-ra egy nagyobb visszaesés volt tapasztalható. Ennek az oka az összes eszköz növekedésének üteme volt. A mutatónak a romlása a következő évben is látható volt, de már nem akkora mértékben, mint az azelőtti években. Ezekben az években már nem nőtt akkora mértékben az összes eszköz mint 2020-ra.

4.1.3 Menedzsment hatékonysága

3. táblázat: MKB Bank menedzsment hatékonyságának bemutatása 2019-2022

	2019		2020		2021		2022	
Költséghatékonyság 1	39 590	2,23%	41 602	1,49%	55 541	1,67%	190 307	2,55%
	1 772 456		2 792 636		3 320 182		7 468 778	
Költséghatékonyság 2	39 590	38,00%	41 602	47,65%	55 541	51,72%	190 307	32,51%
	104 192		87 311		107 381		585 442	
Létszámhatékonyság	922 615	564,64	1 105 304	689,09	1 201 209	727,12	2 566 413	532,12
	1 634		1 604		1 652		4 823	

(Forrás: Saját szerkesztés, MKB Bank Éves Kiegészítő melléklet 2019-2022 alapján)

Ebben a szekcióban a menedzsment hatékonyságát szeretném bemutatni. Itt három mutatószámot számoltam. Kettőt a költséghatékonyság vizsgálatára, egyet pedig a létszámhatékonyság miatt.

A költséghatékonysági mutatóknál láthatjuk mekkora eltérés van. Mind a kettő mutatónál a működési költséggel számoltunk, csak az elsőnél a mérlegfőösszeggel osztottuk. Azonban a másikonál az adott évi bruttó bevétellel. A mérlegfőösszeg minden évben jóval nagyobb volt, mint a bruttó bevétel, ezért jöttek ki a kicsi eredmények.

A létszámhatékonyságon belül azt vizsgáltam, hogy a bankban dolgozókra mekkora kezelt hitelösszeg jut. Azonban fontos megemlíteni, hogy itt nem azt vizsgáltam, hogy ténylegesen egy fő mekkora hitelösszeget kezel, mert az változhat a dolgozó beosztásától és az adott területtől is, ahova be van osztva.

4.1.4 Eredményesség

4. táblázat: MKB Bank eredményességének bemutatása 2019-2022

	2019		2020		2021		2022	
ROE	42 012	21,71%	6 232	3,07%	35 907	15,03%	64 637	8,15%
	193 555		202 974		238 881		793 012	
ROA	42 012	2,37%	6 232	0,22%	55 916	1,08%	64 637	0,87%
	1 772 456		2 792 636		3 320 182		7 468 778	
Kamatmarge	37 919	66,61%	25 907	50,90%	49 858	60,56%	215 677	43,34%
	56 927		50 895		82 330		497 677	

(Forrás: Saját szerkesztés, MKB Bank Éves Kiegészítő melléklet 2019-2022 alapján)

Az eredményességen belül vizsgáltam a sajáttőke-arányos megtérülést (ROE), az eszközarányos jövedelmezőséget (ROA), illetve a kamatmargin.

A sajáttőke-arányos megtérülést a nevéből is adódóan az adózott eredményből és a saját tőkéből számoljuk. A mutató megmutatja, hogy egységnyi saját tőkére kivétítve mekkora a hitelintézet profitja. Láthatjuk, hogy 2019-ben volt a legmagasabb, mivel itt még nem volt befolyásoló tényező a koronavírus. 2020-ban volt a mélypont, itt érte el a bank a legkisebb adózott eredményt. Itt egyértelműen látszik mennyire befolyásolta a koronavírus jelenléte annak az évnek az eredményét. Azonban a következő évre javult a helyzet. Sikerült nagyobb adózott eredményt elérniük és a saját tőke összegében nem volt nagy változás, ami befolyásolta volna. 2022-re ismét csökkent ez a mutató. Ez a Budapest Bankkal történő egyesülésnek volt köszönhető, mivel nőtt mind a kettő érték. Az adózott eredmény is, de a saját tőke összege nagyobb összegben.

Az eszközarányos jövedelmezőség számolásához szükség volt a bank szokásos tevékenység eredményére és az összes eszközre. Ez a mutató azt mutatja meg, hogy a banki eszközök mennyi profitot termelnek. Ebben a mutatóban változatos eredményeket kaptunk a négy év vizsgálata alatt. 2020-ra visszaesés látható, ami koronavírusnak köszönhető, mivel a bank kevesebb eredményt tudott elérni abban az évben. 2021-re ismét jobb eredményt tudtak elérni, emiatt nőtt az eszközarányos jövedelmezőség is. Ha a 2022-es évet vizsgáljuk, akkor elmondhatjuk, hogy megint csökkent ez a mutató. Ez annak tudható be, hogy az egyesüléssel miatti jóval megnövekedett az összes eszköz összege. Azonban a szokásos tevékenység eredménye nem növekedett annyival, hogy jobb eredményt tudjanak elérni.

A kamatmarge úgynevezett kamatrés. Ami megmutatja a hitelekbe befolyt és a különböző betétekre kifizetett összegek különbségét. Itt is elmondható az, hogy a 2022-es évben volt visszaesés, ami a hitelmoratóriumnak volt köszönhető, mivel azok az ügyfelek, akik éltek ezzel a lehetőséggel nekik nem kellett kamatot fizetniük. Emiatt ez egy veszteséget okozott a pénzintézeteknek. Ahogy az előző mutatóknál itt is 2021-re egy növekedés volt tapasztalható. De 2022-ben ismét csökkenés volt, sőt a négy év vizsgálata alatt itt volt a legkisebb ez a mutatószám.

4.1.5 Likviditás

5. táblázat: MKB Bank likviditási mutatóinak bemutatása 2019-2022

	2019		2020		2021		2022	
Likviditási ráta	121 855	6,87%	378 245	13,54%	895 945	26,98%	1 538 219	20,60%
	1 772 456		2 792 636		3 320 182		7 468 778	
Pénzeszköz likviditás	656 282	52,41%	1 468 210	75,80%	1 054 638	45,28%	1 509 678	30,25%
	1 252 275		1 937 045		2 328 949		4 991 111	
Betétfedezeti mutató	922 615	74,57%	1 105 304	58,87%	1 201 209	54,05%	4 214 170	61,00%
	1 237 260		1 877 454		2 222 353		6 201 414	

(Forrás: Saját szerkesztés, MKB Bank Éves Kiegészítő melléklet 2019-2022 alapján)

Véleményem szerint a likviditás az egyik legfontosabb az előbbieken említett csoportokon belül. Vizsgáltam a bank likviditási rátáját, a pénzeszköz likviditását és a betétfedezeti mutatót.

A likviditási ráta kiszámolásához szükség van az összes eszközre, illetve a pénzeszközökre, kereskedelmi céllal tartott eszközökre és a más bankokkal szembeni követelésre. 2019-től 2021-ig folyamatos növekedés volt látható. Ez amiatt volt mert a pénzeszközök nagyobb arányban nőttek, mint az összes eszköz. Azonban 2022-re kisebb visszaesés volt tapasztalható, ennek az oka az összeolvadás volt, mivel nagyobb összeggel növekedett az összes eszköz.

A pénzeszköz likviditási ráta megmutatja, hogy a banknak a pénzeszközei milyen mértékben tudják fedezni a rövid lejáratú kötelezettségeit. A táblázatban láthatjuk, hogy 2020-ban volt a legnagyobb ez a mutató. Ez annak köszönhető, hogy az összes pénzeszköze nagyobb mértékben nőtt, mint az adott évi rövid lejáratú kötelezettségük. Ez mindenképpen érdekes, mivel ezt a mutatót nem befolyásolta a koronavírus. Azonban a következő években nagy mértékű csökkenés volt tapasztalható. Ennek az oka a rövid lejáratú kötelezettségek növekedése és pénzeszközök csökkenése volt.

A betétfedezeti mutató számításához kettő adatra van szükségünk. A kihelyezett hitelekre és az ügyfélbetétek összegére. Ezeknek az ismeretében tudjuk kiszámolni ezt a mutatót. A 2019-es évben volt a legmagasabb ez az érték, mivel itt még nem volt jelen a koronavírus. Azonban a következő két évben csökkenő tendencia volt tapasztalható. Ezt okozhatta a koronavírus, mivel nem nőtt akkora mértékben a kihelyezett hitelek összege, mint az ügyfélbetét. Azonban 2022-re megint növekedett a mutató.

Összeségében elmondhatjuk, hogy nem volt likviditási problémája a banknak.

4.2 Hitelmoratóriumi adatok elemzése

A továbbiakban azt fogom vizsgálni, hogy hogyan alakult az MKB Banknak a hitelmoratóriumnak és az egyéb intézkedéseknek köszönhetően az ügyfél kitettsége. A hitelállományának kockázati és „stage” (becslésen alapuló várható veszteség) besorolása. Az adatokat az MKB Bank adott évi kiegészítő mellékletéből vizsgáltam.

2. ábra: Bruttó hitelállomány kockázati besorolása 2019

2019. december 31.	Bruttó érték			
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI
<i>Lakossági hitelek</i>				
Alacsony hitelkockázat	59 338	-	-	-
Közepes hitelkockázat	152 801	4 644	-	2 898
Magas hitelkockázat	2 055	2 363	-	396
Default	104	-	9 206	4 655
Lakossági hitelek összesen	214 298	7 007	9 206	7 949
<i>Vállalati hitelek</i>				
Alacsony hitelkockázat	276 052	-	-	-
Közepes hitelkockázat	350 572	3 326	-	-
Magas hitelkockázat	12 368	47 306	-	-
Default	207	-	22 713	-
Vállalati hitelek összesen	639 199	50 632	22 713	-
<i>CRE</i>				
Közepes hitelkockázat	10 825	-	-	-
Default	-	-	1 004	-
CRE összesen	10 825	-	1 004	-
Összesen	864 322	57 639	32 923	7 949

(Forrás: MKB Bank Éves Kiegészítő melléklet 2019)

3. ábra: Kockázati besorolás szerint képzett értékvesztés 2019

2019. december 31.	Értékvesztés			POCI
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	
<i>Lakossági hitelek</i>				
Alacsony hitelkockázat	85	-	-	-
Közepes hitelkockázat	581	240	-	335
Magas hitelkockázat	17	135	-	32
Default	-	-	5 811	2 463
Lakossági hitelek összesen	683	375	5 811	2 830
<i>Vállalati hitelek</i>				
Alacsony hitelkockázat	308	-	-	-
Közepes hitelkockázat	1 635	48	-	-
Magas hitelkockázat	749	8 897	-	-
Default	-	-	17 838	-
Vállalati hitelek összesen	2 692	8 945	17 838	-
<i>CRE</i>				
Közepes hitelkockázat	41	-	-	-
Default	-	-	1 003	-
CRE összesen	41	-	1 003	-
Összesen	3 416	9 320	24 652	2 830

(Forrás: MKB Bank Éves Kiegészítő melléklet 2019)

A fenti két táblázatban láthatjuk, hogy 2019-ben hogy alakult a lakossági, vállalati és a kereskedelmi ingatlanfinanszírozott (CRE) hitelek bruttó hitelállománya és a kockázati besorolás szerint képzett értékvesztés nagysága. Láthatjuk, hogy a hiteleket 4 kockázati besorolásba sorolták (alacsony, közepes, magas és default (nem teljesítő)). A nem-teljesítési valószínűség szerint 3 stage besorolásba: Stage 1, Stage 2, Stage 3, IFRS besorolás (POCI) alapján állapították meg az értékvesztéseket.

A teljes nettó hitelállományból (962.833 millió forint) a lakossági hitelek állománya 2019-ben 238.460 millió, a vállalati hiteleké 712.544 millió, míg a CRE állomány 11.829 millió forint volt. A nettó hitelállományból 335.390 millió alacsony kockázatú (teljes hitelállomány 34,83%-a), 37.889 millió default-os (állomány 3,94%-a) hitelkockázati besorolást kapott.

Az elszámolt értékvesztés összege 40.218 millió forint, melyből legjelentősebb tételként a vállalati hitelállományra 29.475 millió forint értékvesztést képeztek. A nettó hitelállományra képzett értékvesztés 4,18%. Stage 3-as besorolású hitelekre 24.652 millió forint értékvesztést számoltak el, amely a teljes értékvesztés 61,3%-a. Azonban fontos kiemelni, hogy a bank hiteleinek a legnagyobb része Stage 1-es besorolásban van, emiatt azokra csak kis összegű értékvesztést számoltak el.

4. ábra: Nettó hitelállomány kockázati besorolása 2020

2020. december 31.	Nettó érték			POCI
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	
<i>Lakossági hitelek</i>				
Alacsony hitelkockázat	74 906	9	-	2
Közepes hitelkockázat	141 589	10 584	-	2 500
Magas hitelkockázat	6 621	6 083	-	990
Default	-	-	8 475	2 949
Lakossági hitelek összesen	223 116	16 676	8 475	6 441
<i>Vállalati hitelek</i>				
Alacsony hitelkockázat	331 448	-	-	-
Közepes hitelkockázat	471 185	2 979	-	-
Magas hitelkockázat	9 051	58 278	-	-
Default	-	-	16 135	-
Vállalati hitelek összesen	811 684	61 257	16 135	-
<i>CRE</i>				
Közepes hitelkockázat	380	-	-	-
Default	-	-	556	-
CRE összesen	380	-	556	-
Összesen	1 035 180	77 933	25 166	6 441

(Forrás: MKB Bank Éves Kiegészítő melléklet 2020)

5. ábra: Kockázati besorolás szerint képzett értékvesztés 2020

2020. december 31.	Értékvesztés			
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI
<i>Lakossági hitelek</i>				
Alacsony hitelkockázat	737	-	-	-
Közepes hitelkockázat	1 946	364	-	389
Magas hitelkockázat	112	208	-	150
Default	-	-	5 167	1 585
Lakossági hitelek összesen	2 795	572	5 167	2 124
<i>Vállalati hitelek</i>				
Alacsony hitelkockázat	166	-	-	-
Közepes hitelkockázat	3 081	106	-	-
Magas hitelkockázat	1 001	12 397	-	-
Default	-	-	11 447	-
Vállalati hitelek összesen	4 248	12 503	11 447	-
<i>CRE</i>				
Közepes hitelkockázat	4	-	-	-
Default	-	-	556	-
CRE összesen	4	-	556	-
Összesen	7 047	13 075	17 170	2 124

(Forrás: MKB Bank Éves Kiegészítő melléklet 2020)

Összehasonlítva a 2019-es és a 2020-as évet elmondhatjuk, hogy a bruttó hitelállománynál 18,9%-os növekedés mutatható ki (181.887 millió forint), ezen belül a lakossági hiteleknél 6,8%-os, vállalati hiteleknél 24,77%-os növekedés állapítható meg. A bruttó hitelállományból 406.365 millió alacsony kockázatú (teljes hitelállomány 35,5%-a), 28.115 millió default-os (állomány 2,46%-a) hitelkockázati besorolást kapott.

A jelentős vállalati hitelállomány növekedését okozhatta a koronavírus járvány okozta gazdasági nehézségek kiküszöböléséhez felvett hitelek nagysága.

Az elszámolt értékvesztés összege 39.416 millió forint, melyből legjelentősebb tételként a vállalati hitelállományra 28.198 millió forint értékvesztést képeztek. A bruttó hitelállományra képzett értékvesztés 3,44%. Stage 3-as besorolású hitelekre 17.170 millió forint értékvesztést számoltak el, amely a teljes értékvesztés 43,56%-a.

Fenti táblázatban látható, hogy értékvesztésként a Stage besorolásoknál 2019-es évhez képest jelentősebb változásokat könyveltek le, hiszen amíg a Stage 3-as besorolású hitelekre képzett értékvesztés összege 7.482 millióval csökkent, addig a Stage 1-es 3.631 millióval, a Stage 2-es 3.755 millióval nőtt. Ez mindenképpen figyelemre méltó az előző évhez képest, hiszen a bruttó

hitelállomány 18,9%-os növekedése, az értékvesztés 2%-os csökkenése mellett javult a hitelállomány minőségi besorolása.

6. ábra: Bruttó hitelállomány kockázati besorolása 2021

2021. december 31.	Bruttó érték			
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI
<i>Lakossági hitelek</i>				
Alacsony hitelkockázat	36 067	-	-	-
Közepes hitelkockázat	65 752	89 468	-	2 380
Magas hitelkockázat	274	8 110	-	648
Default	-	-	11 882	2 700
Lakossági hitelek összesen	102 093	97 578	11 882	5 728
<i>Vállalati hitelek</i>				
Alacsony hitelkockázat	288 469	-	-	-
Közepes hitelkockázat	565 352	31 048	-	-
Magas hitelkockázat	6 779	62 721	-	17
Default	-	-	18 073	19
Vállalati hitelek összesen	860 600	93 769	18 073	36
<i>CRE</i>				
CRE összesen	-	-	-	-
Összesen	962 693	191 347	29 955	5 764

(Forrás: MKB Bank Éves Kiegészítő melléklet 2021)

7. ábra: Kockázati besorolás szerint képzett értékvesztés 2021

2021. december 31.	Értékvesztés			
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI
<i>Lakossági hitelek</i>				
Alacsony hitelkockázat	56	-	-	-
Közepes hitelkockázat	296	4 178	-	440
Magas hitelkockázat	4	497	-	225
Default	-	-	6 516	1 443
Lakossági hitelek összesen	356	4 675	6 516	2 108
<i>Vállalati hitelek</i>				
Alacsony hitelkockázat	170	-	-	-
Közepes hitelkockázat	2 859	1 356	-	-
Magas hitelkockázat	174	12 273	-	-
Default	-	-	11 354	4
Vállalati hitelek összesen	3 203	13 629	11 354	4
<i>CRE</i>				
CRE összesen	-	-	-	-
Összesen	3 559	18 304	17 870	2 112

(Forrás: MKB Bank Éves Kiegészítő melléklet 2021)

A 2021-es évről elmondhatjuk, hogy a bruttó hitelállománynál 3,9%-os növekedés mutatható ki (45.039 millió forint), ezen belül a lakossági hiteleknél 14,7%-os, 37.427 millió forint összegű jelentős csökkenés, ugyanakkor a vállalati hiteleknél 9,38%-os, 83.402 millió forint összegű növekedés állapítható meg. A bruttó hitelállományból 324.536 millió alacsony kockázatú (teljes hitelállomány 27,28%-a), 32.674 millió default-os (állomány 2,75%-a) hitelkockázati besorolást kapott.

Itt már érezhető a pandémia hatása, hiszen a moratóriumot, a hitelállományok éves amortizációját figyelembe véve a lakossági hitelek iránti kereslet jelentősen csökkent. Több mint 37.427 millió forinttal csökkent a bruttó lakossági hitelállomány.

Az elszámolt értékvesztés összege 41.845 millió forint, melyből lakossági hitelállományra 13.655 millió, vállalati hitelállományra 28.190 millió forint értékvesztést számoltak el. A bruttó hitelállományra képzett értékvesztés 3,52%. Stage 3-as besorolású hitelekre 17.870 millió forint értékvesztést számoltak el, amely a teljes értékvesztés 42,7%-a.

Az előző évhez képest 2021-ben a Stage besorolásoknál jelentősebb átrendeződés volt. Amíg a Stage 3-a besorolású hitelekre képzett értékvesztés csak 700 millióval, a Stage 2-es besorolású ügyleteké 5.229 millióval növekedett. A hitelintézet a várhatóan nem-teljesítésű ügyletekre képzett értékvesztést megemelte.

8. ábra: Bruttó hitelállomány kockázati besorolása 2022

2022. december 31.	Bruttó érték			
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI
<i>Lakossági hitelek</i>				
Alacsony hitelkockázat	188 509	-	-	4
Közepes hitelkockázat	349 434	70 148	-	2 348
Magas hitelkockázat	11 530	130 428	-	1 000
Default	-	-	56 838	2 510
Lakossági hitelek összesen	549 473	200 576	56 838	5 862
<i>Vállalati hitelek</i>				
Alacsony hitelkockázat	569 906	-	-	-
Közepes hitelkockázat	910 061	138 048	-	354
Magas hitelkockázat	9 819	203 922	-	336
Default	-	-	36 639	2 279
Vállalati hitelek összesen	1 489 786	341 970	36 639	2 969
Összesen	2 039 259	542 546	93 477	8 831

(Forrás: MKB Bank Éves Kiegészítő melléklet 2022)

9.ábra: Kockázati besorolás szerint képzett értékvesztés 2022

2022. december 31.	Értékvesztés			
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI
<i>Lakossági hitelek</i>				
Alacsony hitelkockázat	1 630	-	-	-
Közepes hitelkockázat	7 321	2 892	-	116
Magas hitelkockázat	1 177	9 528	-	116
Default	-	-	38 331	559
Lakossági hitelek összesen	10 128	12 420	38 331	791
<i>Vállalati hitelek</i>				
Alacsony hitelkockázat	261	-	-	-
Közepes hitelkockázat	8 411	4 195	-	4
Magas hitelkockázat	1 297	24 884	-	13
Default	-	-	16 733	279
Vállalati hitelek összesen	9 969	29 079	16 733	296
Összesen	20 097	41 499	55 064	1 087

(Forrás: MKB Bank Éves Kiegészítő melléklet 2022)

A 2022-es év összehasonlítása az előző éve(ek)hez nem lehetséges, hiszen a korábban leírt egyesülési (Budapest Bank beolvadás) folyamat ment végbe. Ebben az évben a relevánsabb mutatószámok a bruttó hitelállomány szerkezetének, a hitelállományra képzett értékvesztés, a hitelállomány kockázati besorolásának változása és a várható nem-teljesítési valószínűség bemutatása lenne.

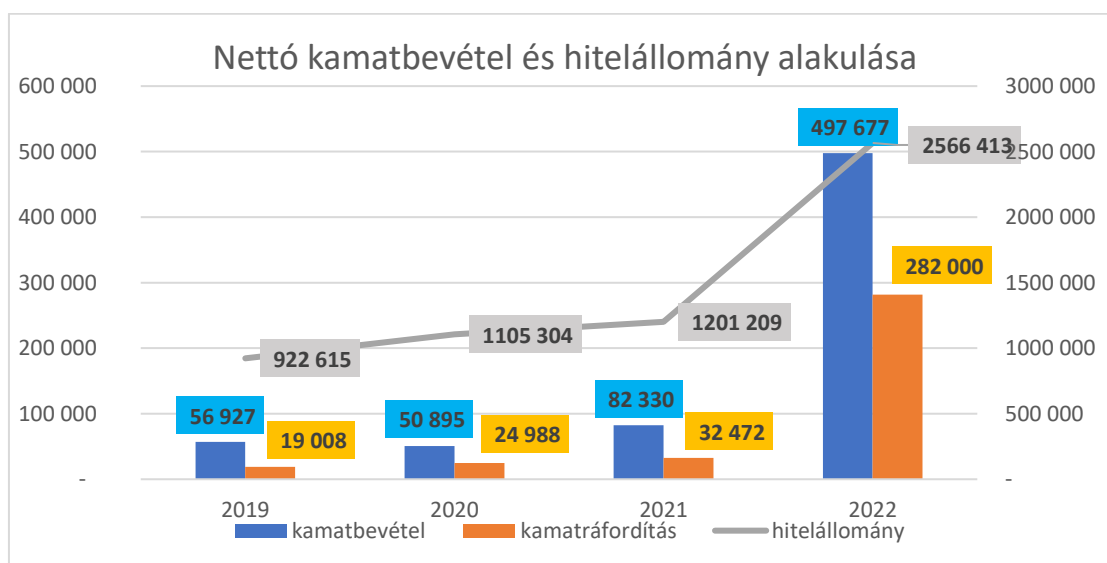
A 2022-es üzleti évet a bank 2.684.113 millió forint bruttó hitelállománnyal zárta, melyből 812.749 millió forint lakossági, 1.871.364 millió forint vállalati hitelállomány. Az egyesülést követően a teljes hitelállomány 30,28%-a lakossági, 69,72%-a vállalati hitel.

Az elszámolt értékvesztés összege 117.747 millió forint, melyből lakossági hitelállományra 61.670 millió, vállalati hitelállományra 56.077 millió forint értékvesztést számoltak el. A bruttó hitelállományra képzett értékvesztés 4,39%. Stage 3-as besorolású hitelekre 55.064 millió forint értékvesztést számoltak el, amely a teljes értékvesztés 46,76%-a. A default-os hitelkockázati besorolású lakossági 59.348 millió bruttó hitelállományra 38.890 millió forint értékvesztést képeztek, ami átlagban 65,53%-os értékvesztés képzést jelent. Vállalati hitelek esetében a 38.918 millió forint bruttó állományra 17.012 millió forint értékvesztés szükséglet került elszámolásra, ami 43,71%.

4.3 Egyéb eredmények bemutatása

A következő részben szeretném mutatni a nettó kamatbevétel és a hitelállomány alakulását. Fontosnak tartottam, hogy ezt is megvizsgáljam, mivel a hitelmoratórium miatt a kamatfizetés alól is felmentési opciót kaptak az ügyfelek. Ez a bankoknak bevétel csökkenést jelentett. A diagrammon láthatjuk, hogy hogyan alakultak a kamatbevételek és kamatráfordítások a hitelállomány függvényében. Az adatokat szintén a 2019-2022 időszakra vizsgáltam.

10. ábra: Nettó kamatbevétel és hitelállomány alakulása

(Forrás: Saját szerkesztés, MKB Bank Éves Kiegészítő melléklet 2019-2022 alapján)

A diagrammon szürke vonallal láthatjuk a hitelállomány alakulását. Elmondhatjuk, hogy a koronavírus ellenére folyamatosan nőtt a hitelállomány, azonban 2022-re nagy ugrás volt tapasztalható. Ezt okozhatta a Budapest Bankkal történő összeolvadás. Emiatt 2022-re a hitelállomány összege elérte a 2.566.413 millió forintot.

Az oszlopdigrammok mutatják a kamatbevételeket és ráfordításokat. Elmondható, hogy sokan éltek a lehetőséggel, hogy nem fizetnek kamatot a banknak. Mivel 2020-ra visszaesés volt tapasztalható. Azonban a következő évre ez az összeg megnövekedett 31.435 millió forinttal. Itt már érzékelhető volt, hogy az ügyfelek nekiállták törleszteni a hiteleiket, ezzel együtt fizették a kamatokat is. 2022-re pedig az egyesülésnek köszönhetően óriási növekedés volt tapasztalható. Ez a növekedést az egyesülés mellett az is magyarázhatja, hogy 2022-es év végével megszűnt a hitelmoratórium, emiatt nagyon sokan már év közben elkezdtek törleszteni a hiteleiket.

5. Következtetések és várható kimenetelek

A fent bemutatott elemzésem alapján a következő megállapításokat teszem. Az MKB Bank tőke megfelelési mutatója (21,41-24,34%) alapján biztonságosnak mondható. Azonban a tőkeerőssége (7,19%- 10,92%) gyengének mondható, mivel összehasonlítva egy KKV-val aminek 25%-30%-os értékre mondhatjuk, hogy megfelelő. A tőkeerősség vizsgálatán belül ezeket a következtetéseket emelném ki.

Az eszközök minőségén belül a minősített hitelállomány vizsgálata során megállapítást nyert, hogy a teljes hitelállományon belül a minősített hitelek aránya 2019-től folyamatosan csökkent, amely betudható a pandémia negatív hatásának. A nem teljesítő hitelek esetében, szintén elmondható az előbb említett hatás.

Mind a mérlegfőösszeghez, mind a bruttó bevételhez mért működési költsége jónak mondható, azonban 2020-2021-es években érezhető volt a bevételek jelentős elmaradása.

Az eredményesség tekintetében a bank ROA értéke 0,22-2,37% közötti, ROE 3,07-21,71% közötti volt a vizsgált időszakban, ami nagyon hektikusan változott a négy év alatt, szintén betudható a COVID-nak, az elmaradó bevételek, az elmaradt adózott eredmény miatt.

A bank likviditását tekintve elmondható, hogy csökkent a likviditása. Azonban a betétfedezeti mutatót vizsgálva elmondható, hogy a banknak van még mozgástere a hitelkihelyezéseket illetően.

A vizsgált négy évben a bruttó hitelállomány szerkezete folyamatosan változott, a lakossági állomány 2019-ben még 24,77%-át tette ki, 2020-ban 22,25%-át, 2021-ben 18,26%-ra csökkent, 2022-ben 30,28%-ra növekedett. Figyelemmel arra, hogy a lakossági hitelek csak egy része volt moratóriumban, a hitelek éves amortizációja nem ismert, feltételezhető, hogy a pandémia megtette a negatív hatását a lakossági hitellezésre. A növekvő hitelkamatok, a magas infláció, a munkahelyek elvesztése miatt jelentős hitelállomány csökkenés állapítható meg. A 2022-as növekedés minden bizonnyal a Budapest Bank hitelállományának összeolvadásából ered.

A vizsgált években a default-os ügyletekre képzett értékvesztés lakossági ügyfélszegmensben 2022-re kiemelkedő lett, hiszen a teljes elszámolt értékvesztés 33,03%-át teszi ki, a vállalati hitelek esetében 14,45%. Mindez azt is jelenti, hogy a teljes vállalati hitelállomány jobb minőségű, a vállalkozói ügyfélkört a bank fizetőképesebbnek ítéli meg.

A 2023-as év adatai még nem ismertek, ahol a moratórium kivezetése után a lakossági-és vállalati ügyfélkör fizetőképessége határozza meg a hitelek kockázati besorolását. Itt derül ki, hogy a bank megfelelő kockázati és nem-teljesítési kategóriába sorolta-e hiteleket és ezek alapján megfelelő összegű értékvesztést képzett-e rá. Nagyon sok belső és külső tényező befolyásolhatja a tárgyévi eredményt. Többek között a fent említett fizetési készség/képesség, az egyesülési folyamatban előre nem látott események, kiadások.

Azonban azt nem tudjuk, hogy a bank az egyesüléskor „bevitt” közös fiókhálózatát, személyi állományát mikor és milyen módon „karcsúsítják”, racionalizálják, hiszen egyik működésbeli megtakarítást, míg másik személyi jellegű kiadás (pl. végkielégítés) lehet.

Összeségében elmondható, hogy az idei év meghatározó lesz ezeket az adatokat figyelve. Sok befolyásoló tényező van, amik bármelyik irányban elmozdíthatják a banknak a jelenlegi stabil pozícióját.

6. Összegzés

Dolgozatom célja az volt, hogy ismertessem a pandémia hatását az MKB Bank Nyrt-re. Az első részben a magyar bankrendszer jellemzőit mutattam be, illetve a kétszintű bankrendszer bevezetését. A továbbiakban ismertettem az MBH Bank kialakulását. Először az MKB Bank Nyrt történetével, majd a takarékszövetkezeti rendszertől a Takarékbank kialakulásáig. Majd ezek után a banki mérlegről volt szó. Itt ismertettem a banki mérleg struktúráját, eltéréseit a sima számviteli mérlegtől.

Ezek után a koronavírus okozta gazdasági helyzetet mutattam be. Milyen hatása volt mind a lakosságra, mind a vállalatokra. Melyik gazdasági területek voltak azok, amiket a legjobban érintett és a legtöbb problémát okozta. Ezeknek a problémáknak a megoldására tett intézkedéseket is ismertettem. Ezzel kapcsolatban részletesebben kitértem a hitelmoratóriumra. Mi is az igazából, miért volt egy jó opció azoknak a vállalatoknak a számára, akiknek problémái voltak a válság ideje alatt.

Dolgozatomban az MKB Bank elemzéséhez a CAMEL módszert alkalmaztam, ami a pénzügyintézetek vizsgálatához leggyakrabban használt módszer. Ezzel az elemzéssel valós és átfogó képet kaptam a különböző csoportokról. Ezek a tőke megfelelés, eszközök minősége, menedzsment színvonala, jövedelmezőség és a likviditás voltak.

Elmondható, hogy mindegyik csoport nagyon meghatározó a banki működéshez, ezért nem lehet megmondani, hogy melyik a legfontosabb ezek közül. Mindegyik hatással lehet a másik csoportokra is, emiatt teljes egészében kell nézni ezeket.

Az elemzésemhez az adatokat az MKB Bank adott évi beszámolóból gyűjtöttem. Fontos kiemelni, hogy nem a konszolidált adatokat használtam.

Az egyes csoportok elemzéséhez különböző mutatószámokat számoltam a 2019-2022 időtávban. Mindegyik tényezőnek az eredményét összehasonlítottam mind a négy évre.

Összeségében elmondhatjuk, hogy a bank mindegyik tényezőben erősnek bizonyult, emiatt nem voltak jelentősebb problémái a koronavírus és a különböző gazdasági nehézségek kezelésében. Az ügyfelek biztonságban tudhatták megtakarításaikat, illetve a különböző vállalatsegítő intézkedések hatására a vállalkozások is átvészelték ezt a nehéz időszakot.

A CAMEL elemzés után, még megvizsgáltam a banknak a hitelmoratóriumban érintett hiteleit, mind a lakossági, mind a vállalatok terén. Mindegyik évet külön elemeztem és abban láthattuk, hogy hogyan alakult a különböző minősítésű hiteleknek az aránya. Továbbá azt is

bemutattam, hogy mekkora értékvesztést számoltak el egyes hitelekre. Elmondhatjuk, hogy a legnagyobb összegeket a defaultos vagyis a nem teljesítő hitelekre képezték.

Elemzésem végén még fontosnak tartottam bemutatni a hitelállomány és a nettó kamatbevételek alakulását a 2019-2022 időtávban. Itt szemléltettem a hitelmoratóriumnak a jelentőségét a banki bevételek alakulásában, mivel a hitelmoratóriummal élő ügyfelek nem fizettek kamatot a banknak, ami bevételkieséshez vezetett.

Szakedolgozatom utolsó részében ismertettem az eredményeimet, illetve a következtetéseimet, amit az elemzésem után tudtam alkotni.

7. Irodalomjegyzék

1. Forbes (2020, September 2): Kijöttek a számok: Nem kérdés, ki a koronavírus-járvány legnagyobb nyertese Magyarországon. Forrás: <https://forbes.hu/uzlet/kijottek-a-szamok-nem-kerdes-ki-a-koronavirus-jarvany-legnagyobb-nyertes-magyarorszagon/>
2. Perger J. – Péterfi C. – Ardelean A. (2020): *Kényszerpihenő helyett túlórák – avagy kik a COVID-19 nyertesei*. PWC, Budapest
3. dr. Kőműves Zsolt Sándor, dr. Szabó Katalin, dr. Szabó-Szentgróti Gábor, dr. Poór József (2021): *Koronavírus-válság kihívások és HR- válaszok- hazai és nemzetközi tapasztalatok 2020*
4. Erdős Mihály, Mérő Katalin (2016): *Pénzügyi közvetítő intézmények*
5. LOPEZ, Jose A. (1999): Using CAMELS ratings to monitor bank conditions. Federal Reserve Bank of San Francisco. FRBSF Economic Letter, (19), June 11
6. MNB (2020, június 5.): Jelentős érdeklődés mutatkozik a vállalkozások részéről az NHP Hajrá iránt Forrás: <https://www.mnb.hu/koronavirus/hirek/jelentos-erdeklodes-mutatkozik-a-vallalkozasok-reszerol-az-nhp-hajra-irant>
7. MNB (2020. március 19.): Az MNB számos intézkedést hozott a bankok működésének támogatására Forrás: <https://www.mnb.hu/koronavirus/hirek/az-mnb-szamos-intezkedest-hozott-a-bankok-mukodesenek-tamogatasara>
8. Takács András (2008): *Beszámolóképzítés- és elemzés*
9. Zéman Zoltán, Béhm Imre (2017): *A pénzügyi menedzsment kontroll elemzési eszköztára*
10. Beke Jenő (2014): *Nemzetközi számvitel*
11. Róth József, Adorján Csaba, Lukács János, Veit József (2019): *Számviteli esettanulmányok*
12. Karlovitz János Tibor (szerk.). (2015. április) *Fejlődő jogrendszer és gazdasági környezet a változó társadalomban*. Dr. Szemán Judit, *A magyar bankrendszer CAMELS típusú elemzése* Forrás: <https://docplayer.hu/5183788-A-magyar-bankrendszer-camels-tipusuelemzese.html>
13. Angela Roman, Alina Camelia Sargu: *Procedia Economics and Finance* 6 (2013) (703-712): *Analysing the Financial Soundness of the Commercial Banks in Romania: An Approach Based on the Camels Framework*
14. Ali Abdulhassan Abbas, Alyaa Kareem Obayes, Alyaa Qahtan Abdulkadhim: *International Journal of Multicultural and Multireligious Understanding* 6 (2019) (24-48): *Use of CAMELS Standard in the Assessment of Iraqi Commercial Banks*
15. Dr. Takács András: *Vállalatérékelés magyar számviteli környezetben*, 2009.
16. Brealey-Myers (2005): *Modern vállalati pénzügyek*
17. Doma Tamás, Kozma Norbert: *Gazdaság és pénzügy* 9. évf. 4. sz. (2022. december): *A COVID-19 járvány hatása a magyarországi bankok működési kockázati veszteségeire*
18. Müller János, Kovács Tamás, Kovács Levente (2014): *A Magyar Bankszövetség története*
19. Áron Drabancz, Gabriella Grosz, Alexandra Palicz, Balázs Varga: *Financial and Economic Review*, Vol 20. Issue 1, (March 2021) (5-42): *Experiences with the Introduction of a Payment Moratorium in Hungary*
20. Botos Katalin, Bódy László (2010): *Magyar pénz- és tőkepiaci rendszer*

21. Várhegyi Éva: Gazdaság és pénzügy 6. évfolyam 1. szám (2019. március): A magyar bankrendszer felnőtté válásának története
22. MHB Bank: MKB Bank története. Forrás: <https://www.mhbbank.hu/befektetoi/befektetoknek/befektetoi-kapcsolatok/az-mkb-bank-tortenete>
23. Dr. Bozsik Sándor: Bankismeret oktatási segédlet
24. Moizs Attila- Szabó G. Gábor: Hitelintézeti Szemle 11. évfolyam 1.szám (2012): A szövetkezeti hitelintézetek története, jelenlegi rendszere és sajátosságai Magyarországon
25. Bodnár László, Delikát László, Illés Bence, Szepesi Ádám: Hitelintézeti Szemle 14. évfolyam 3. szám, (2015.) (122-146.): Takarékszövetkezetek + integráció = hatékonyabb pénzforgalom?
26. MBH Bank: Takarékbank története. Forrás: <https://www.mhbbank.hu/rolunk/tortenetunk>
27. MBH bank: Tájékoztatás a fizetési moratóriumról. Forrás: <https://www.mhbbank.hu/lakossagi/hitel-torlesztesi-moratoriummal-kapcsolatos-informaciok>
28. Kovács Levente és Marsi Erika (2018): Bankmenedzsment banküzemtan
29. Somogyi Virág, Trinh Tuan Linh (2010): Hitelintézeti szemle 9.évf. 5. szám: A Bázeli III. szabályozás várható hatásainak elemzése Magyarországon
30. Malihe Rostami (2015): International Journal of Multidisciplinary Research and Development (vol 2, issue 10): Determination of Camels model on bank's performance 652-664

MATE Szervezeti és Működési Szabályzat
III. Hallgatói Követelményrendszer
III.1. Tanulmányi és Vizsgaszabályzat
6.13. sz. függelék: A MATE egységes szakdolgozat /
diplomadolgozat / záródolgozat / portfólió készítési útmutatója
4.1. sz. melléklete: Konzulensi nyilatkozat

NYILATKOZAT

A hallgató konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfóliót¹ áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfóliót a záróvizsgán történő védésre javaslom / nem javaslom².

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem³

Kelt: 2023. év október hó 27 nap

belső konzulens

MATE Szervezeti és Működési Szabályzat

III. Hallgatói Követelményrendszer

III.1. Tanulmányi és Vizsgaszabályzat

6.13. sz. függeléke: A MATE egységes szakdolgozat /
diplomadolgozat / záródolgozat / portfólió készítési útmutatója

4.2. sz. mellélete: Nyilatkozat a záródolgozat/szakdolgozat/diplomadolgozat/portfólió nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről

NYILATKOZAT

szakdolgozat ¹ nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről

A hallgató neve: Molnár Dominik
A Hallgató Neptun kódja: RTD7A0
A dolgozat címe: A pandémia hatása az MKB Bankra
A megjelenés éve: 2023
A konzulens intézetének neve: Vidékfejlesztési és Fenntartható Gazdaság Intézet
A konzulens tanszékének a neve: Befektetési, Pénzügyi és Számviteli Tanszék

Kijelentem, hogy az általam benyújtott szakdolgozat² egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, és az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

Ha a fenti nyilatkozattal valótlan állítottam, tudomásul veszem, hogy a záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkori szellemi tulajdon-kezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtári repozitori rendszerébe. Tudomásul veszem, hogy a megvédett és

- nem titkosított dolgozat a védést követően
- titkosításra engedélyezett dolgozat a benyújtásától számított 5 év eltelte után nyilvánosan elérhető és kereshető lesz az Egyetem könyvtári repozitori rendszerében.

Kelt: 2023 év November hó 02 nap

Hallgató aláírása

MATE Szervezeti és Működési Szabályzat

III. Hallgatói Követelményrendszer

III.1. Tanulmányi és Vizsgaszabályzat

6.13. sz. függelék: A MATE egységes szakdolgozat / diplomadolgozat / záródolgozat / portfólió készítési útmutatója

5.2. sz. melléklete: Tartalmi kivonat (absztrakt)

Dolgozat címe: A pandémia hatása az MKB Bankra

A dolgozatot készítő hallgató neve: Molnár Dominik

Pénzügy és számvitel, BSc, Nappali tagozat
Befektetési, Pénzügyi és Számviteli Tanszék

Belső témavezető: Dr. Sipiczki Zoltán, egyetemi docens, Vidékfejlesztési és Fenntartható Gazdaság Intézet- Befektetési, Pénzügyi és Számviteli Tanszék

Dolgozatom célja az volt, hogy ismertessem a pandémia hatását az MKB Bank Nyrt-re. Az első részben a magyar bankrendszer jellemzőit mutattam be, illetve a kétszintű bankrendszer bevezetését. A továbbiakban ismertettem az MBH Bank kialakulását. Először az MKB Bank Nyrt történetével, majd a takarékszövetkezeti rendszertől a Takarékbank kialakulásáig. Majd ezek után a banki mérlegről volt szó. Itt ismertettem a banki mérleg struktúráját, eltéréseit a sima számviteli mérlegtől.

Ezek után a koronavírus okozta gazdasági helyzetet mutattam be. Milyen hatása volt mind a lakosságra, mind a vállalatokra. Melyik gazdasági területek voltak azok, amiket a legjobban érintett és a legtöbb problémát okozta. Ezeknek a problémáknak a megoldására tett intézkedéseket is ismertettem. Ezzel kapcsolatban részletesebben kitértem a hitelmoratóriumra. Mi is az igazából, miért volt egy jó opció azoknak a vállalatoknak a számára, akiknek problémái voltak a válság ideje alatt.

Dolgozatomban az MKB Bank elemzéséhez a CAMEL módszert alkalmaztam, ami a pénzügyintézetek vizsgálatához leggyakrabban használt módszer. Ezzel az elemzéssel valós és átfogó képet kaptam a különböző csoportokról. Ezek a tőke megfelelés, eszközök minősége, menedzsment színvonala, jövedelmezőség és a likviditás voltak.

Elmondható, hogy mindegyik csoport nagyon meghatározó a banki működéshez, ezért nem lehet megmondani, hogy melyik a legfontosabb ezek közül. Mindegyik hatással lehet a másik csoportokra is, emiatt teljes egészében kell nézni ezeket.

Az elemzésemhez az adatokat az MKB Bank adott évi beszámolóból gyűjtöttem. Fontos kiemelni, hogy nem a konszolidált adatokat használtam.

Az egyes csoportok elemzéséhez különböző mutatószámokat számoltam a 2019-2022 időtávban. Mindegyik tényezőnek az eredményét összehasonlítottam mind a négy évre.

Összeségében elmondhatjuk, hogy a bank mindegyik tényezőben erősnek bizonyult, emiatt nem voltak jelentősebb problémái a koronavírus és a különböző gazdasági nehézségek kezelésében. Az ügyfelek biztonságban tudhatták megtakarításaikat, illetve a különböző vállalatsegítő intézkedések hatására a vállalkozások is átvészelték ezt a nehéz időszakot.

A CAMEL elemzés után, még megvizsgáltam a banknak a hitelmoratóriumban érintett hiteleit, mind a lakossági, mind a vállalatok terén. Mindegyik évet külön elemeztem és abban láthattuk, hogy hogyan alakult a különböző minősítésű hiteleknek az aránya. Továbbá azt is bemutattam, hogy mekkora értékvesztést számoltak el egyes hitelekre. Elmondhatjuk, hogy a legnagyobb összegeket a defaultos vagyis a nem teljesítő hitelekre képezték.

Elemzésem végén még fontosnak tartottam bemutatni a hitelállomány és a nettó kamatbevételek alakulását a 2019-2022 időtávban. Itt szemléltettem a hitelmoratóriumnak a jelentőségét a banki bevételek alakulásában, mivel a hitelmoratóriummal élő ügyfelek nem fizettek kamatot a banknak, ami bevételkieséshez vezetett.

Szakedolgozatom utolsó részében ismertettem az eredményeimet, illetve a következtetéseimet, amit az elemzésem után tudtam alkotni.

A szöveg, a betűtípus és az oldal formátuma: Times New Roman vagy Calibri, 12-es betűméret, sorkizárt, normál 1,5-es sortávolság, alsó és felső margó 2,5 cm, jobb oldali margó: 2,5 cm, bal oldali margó 2,5 cm.

A konzulenssel történt egyeztetés alapján lehet azonos az Összefoglalás fejezettel, de nem feltétlenül azonos vele. Tömören tartalmaznia kell a vizsgálat indítékát, módszerét, a legfontosabb eredményeket (lehetőleg számadatok nélkül) s a legfontosabb megállapításokat.